

Novetats editorials

George Anderson

Federalisme: una introducció

Miquel Àngel Cabellos Espiérrez

Responsable de l'Àrea de Recerca de l'IEA

És comunament acceptat que el federalisme és una forma d'organització territorial dels estats que té com a virtut la possibilitat d'adequar-se a les necessitats i peculiaritats d'aquests. Partint d'uns principis bàsics sense el compliment dels quals no podríem considerar un estat com a federal, el federalisme deixa els qui s'organitzen sota els seus principis un ampli marge de llibertat en la concreció del sistema.

Això, que certament és un avantatge i explica en part l'èxit i les potencialitats de la forma federal especialment en contextos on s'ha d'acomodar la diversitat, també introdueix un element addicional de complexitat per a qui es vol acostar al seu estudi. No hi ha un sol federalisme, sinó que cal parlar en plural, i l'estudi comparat dels federalismes ens permetrà saber com s'ha fet en cada cas l'adaptació del principi federal, amb quins resultats, i per què les solucions adoptades en un estat són, o no, aplicables en d'altres.

Llibres com aquest, de George Anderson, ajuden, precisament, a això. La seva principal virtut rau a oferir al lector una panoràmica de les principals característiques dels federalismes i dels problemes a què s'enfronten. Tot això des d'una perspectiva comparada, considerant tots els estats federals actualment existents, i amb una concisió i una senzillesa expositiva que fan aquesta obra idònia per a qui vulgui saber de manera introductòria, però al mateix temps rigorosa, en què consisteixen els sistemes federals del nostre temps. Té, precisament, el propòsit de dirigir-se a persones que no siguin expertes en federalisme i, especialment però no únicament, a polítics, periodistes i persones pertanyents, en general, a àmbits en els quals resulti útil un coneixement bàsic sobre aquest tema, a partir del qual poder-hi aprofundir amb lectures ulteriors.

L'autor, president del Fòrum de les Federacions –organització no governamental canadenca dedicada a la difusió del federalisme–, estructura el llibre en deu capítols. Comença amb una introducció sobre el perquè del federalisme, les seves característiques bàsiques i la seva utilitat. En segon lloc, analitza les fases històriques de sorgiment dels federalismes. En tercer lloc, els tipus d'unitats constituents (províncies, cantons, *Länder*, estats... en la variada terminologia existent) que conformen els estats federals. En quart lloc, un dels problemes fonamentals: el repartiment de competències, amb les principals tècniques existents i els problemes pràctics que sovint presenten. En cinquè lloc, una altra qüestió cabdal: la forma de finançament que ha de permetre a cada un dels membres exercir les competències esmentades, amb una referència expressa als efectes distorsionadors del poder de despesa de la federació sobre les competències dels estats membres. En sisè lloc, l'estudi de les institucions del nivell central. En setè lloc, les formes de resoldre conflictes, les vies de reforma constitucional i els poders excepcionals. En vuitè lloc, les relacions intergovernamentals, element essencial en el federalisme. En novè lloc, la tensió entre unitat i diversitat. Finalment, un apartat conclusiu a l'entorn de la fortalesa, els límits del federalisme i de les condicions que s'han de donar per al seu èxit clou el llibre. L'obra, doncs, constitueix una panoràmica introductòria a l'entorn de la realitat i els problemes del federalisme que aconsegueix unir la simplicitat i la concisió en l'exposició amb el rigor en el contingut.

FITXA TÈCNICA

Títol

Federalisme: una introducció

Autor

George Anderson

Edita

Generalitat de Catalunya.
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals
i Participació. Institut
d'Estudis Autonòmics

Any edició

2008

Lloc edició

Barcelona

Núm. Pàgines

112